

assignatura: GEOGRAFIA HUMANA

codi: 28153

professor/a: Laura Zumin (primer semestre) (despatx B9-022, ☎ 93-581 14 59/ ✉ Laura.Zumin@uab.es)

Miquel Solana (segon semestre) (despatx B9-070, ☎ 93-581 30 67/ ✉ msolana@seneca.uab.es)

cicle: primer cicle

Quadrimestre: anual

crèdits: 12 crèdits

tipus: Troncal

Horari de classe: Dimarts i Dijous de 13,00-14,30;

Tutories Integrades: primer semestre, Divendres alterns de 12:30-14:30

segon semestre, Divendres de 12:30-14:30

CONTINGUT

L'assignatura constitueix una introducció als principals temes de la geografia humana des d'una visió de les ciències socials i amb una atenció preferent als aspectes més significatius de la realitat mundial contemporània.

Els temes que es tractaran són: el domini de la geografia, el marc geopolític mundial, el procés de globalització, la dimensió mundial de la urbanització, l'estructura i dinàmica de la població i l'impacte territorial de les activitats econòmiques.

Els temes s'enfocaran des d'una perspectiva mundial, amb especial èmfasis en les relacions Nord/Sud i en les desigualtats i conflictes que aquestes generen.

OBJECTIUS

L'estudiant tindrà una visió de conjunt i unes claus interpretatives bàsiques del funcionament de l'espai mundial, el que implica comprendre quins són els principals elements que articulen i els processos que transformen l'organització territorial de les societats humanes a escala global.

D'acord amb aquest objectiu, l'estudiant serà capaç d'establir connexions significatives entre els diferents aspectes temàtics del programa.

De manera més específica, l'estudiant haurà assolit uns coneixements teòrics bàsics sobre cadascun dels temes tractats, el que implica el domini dels conceptes més importants utilitzats en geografia humana.

Finalment, l'estudiant haurà après a llegir i escriure temes relacionats amb la geografia humana.

Temari

Primer semestre:

1. EL DOMINI DE LA GEOGRAFIA HUMANA
  - 1.1. Què és la geografia humana.
  - 1.2. Una visió històrica de la geografia humana.

2. UN MÓN COMPLEX I CANVIANT
  - 2.1. El món com a sistema. Els sistemes mundials.
  - 2.2. La configuració geopolítica del món en el segle XX i el nou escenari mundial del segle XXI.
  - 2.3. El procés de globalització.

3. UN MÓN DIVERS I DESIGUAL
  - 3.1. Diversitat i desigualtat en el món actual.
Els indicadors de les desigualtats mundials.
  - 3.2. Desenvolupament i subdesenvolupament: les principals interpretacions.

4. CAP A UN MÓN DE CIUTATS
  - 4.1. El procés i la dimensió mundial de la urbanització.

Universitat Autònoma de Barcelona

Biblioteca d'Humanitats

- 4.2. El paper de les ciutats en l'actual organització de l'espai mundial.

Segon semestre:

5. DINÀMICA I ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ MUNDIAL

- 5.1. Creixement i estructura demogràfica als països del centre i de la perifèria. Tendències actuals.
5.2. La distribució espacial de la població.
5.3. Els moviments migratoris internacionals.

6. L'ORGANITZACIÓ DE L'ESPAI ECONÒMIC MUNDIAL

- 6.1. Els sectors i espais de l'activitat econòmica i les revolucions tecnològiques.
6.2. Els models productius del segle XX. La nova divisió internacional del treball i de l'economia.

7. AGRICULTURA I ALIMENTACIÓ EN EL MÓN ACTUAL

- 7.1. Producció i comerç mundial d'aliments.
7.2. Agricultura i paisatges agraris als països del centre i de la perifèria.

8. LES ACTIVITATS INDUSTRIALS I ELS SERVEIS

- 8.1. Revolució industrial, fordisme i postfordisme.
8.2. Creixement industrial a la perifèria: els nous països industrialitzats.
8.3. La terciarització de l'economia.

Avaluació

L'avaluació del curs es basarà en:

- dos exàmens parcials (50% de la nota final)
- controls de pràctiques (30% de la nota final)
- un treball en grup (20% de la nota final)

La nota final també tindrà en compte la participació i el seguiment del curs.

La no presentació dels exàmens, de les pràctiques o del treball implicarà un "no presentat" com a nota final.

Tutoria integrada

Les hores de tutoria integrada es dedicaran al seguiment dels exercicis pràctics obligatoris i dels treballs de grup.

Els estudiants del grup-classe es dividiran en grups de treball de 3/4 alumnes.

Bibliografia

a) Bibliografia bàsica:

ALBET, A. (2000), Una geografia humana renovada: lugares y regiones en un mundo global, *Barcelona, Vicens Vives/I.C.E. de la U.A.B.*

RODRÍGUEZ-FERRERA, J.C. (1997), *La economía mundial y el desarrollo*, Madrid, Acento Editorial, Col.lecció Flash nº 52.

b) Manuals de consulta:

ASCON, R. et al. (dirs.) (1991), *Geografía universal*, vol. 2 *La població i l'economia en el territori mundial*, Barcelona, Editorial 92.

CARRERAS i VERDAGUER, C. (1998), *Geografía humana*, Barcelona, Edicions de la Universitat de Barcelona.

LACOSTE, Y.; GHIRARDI, R. (1983), *Geografía general física y humana*, Barcelona, Oikos-Tau.

MARTÍNEZ PEINADO, J.; VIDAL VILLA, J.M. (coords.) (1995), *Economía mundial*, Madrid, McGraw-Hill.

PALLARÈS BARBERÀ, M.; TULLA PUJOL, A.F. (coords.) (1999), *Geografía general*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.

PUYOL, R.; ESTÉBANEZ, J.; MÉNDEZ, R. (1992), *Geografía humana*, Madrid, Cátedra.

c) Material complementari:

BANCO MUNDIAL, *Informe sobre el desarrollo mundial*, Madrid, Ediciones Mundi-Prensa.

PROGRAMA DE LES NACIONS UNIDES PER AL DESENVOLUPAMENT (PNUD), *Informe sobre el desenvolupament humà*, Barcelona, ANUE.

El estado del mundo, Madrid, Akal.

CIDOB (CENTRE D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ INTERNACIONAL A BARCELONA), *Anuario Internacional*, Barcelona, Fundació CIDOB.

WORLDWATCH INSTITUTE, *L'estat del món*, Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya.

Anuario El País, Madrid, Prisa.

Nota (1): A principi de cada tema s'indican altres textos complementaris de lectura obligatòria o aconsellada.

Nota (2): Molts dels temes tractats al llarg del curs es troben reflectits a la premsa diària, per la qual cosa és de gran interès fer-ne un seguiment continuat. També hi ha nombroses adreces d'internet útils per als temes del programa.